

2020-04-16

INTERPELLATIONSSVAR
KFKS 2020/208

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation av Christina Ståldal (NL) angående Värnas Nackas själ, karaktär och bebyggelsehistoria

Interpellationen tar upp frågan om hur Nackas stadsutveckling i Birka förhåller sig till kulturmiljöprogram och stadsbyggnadsstrategin Fundamenta.

Mitt svar är följande:

Sammanfattningsvis: Interpellanten frågar om planarbetet i Birka, men där finns inget planförslag, så jag utgår från att interpellationen avser samrådsförslaget för Järla station norr, som nyligen varit på samråd. Där fortskrider arbetet med en tydlig inriktning att anpassa bebyggelsen bättre till omgivningen och närliggande kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Denna inriktning beslutades i december 2019 av en majoritet i Miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Nackalistan yrkade inte bifall till detta beslut.

- *Hur kommer det massiva och homogena bostadsområdet vid Birka att kunna förverkliga tankarna i stadsbyggnadsstrategin Fundamenta vad gäller variation, grad av nyskapande etc?*

I samrådsförslaget till planområde Järla station Norr prövades inte gestaltningen av fasader utan fokus för samrådet låg helt på avvägningen mellan byggnadsvolymer och hänsyn till kulturmiljön. Det är en speciell plats där vägningen är viktig mellan å ena sidan den känsliga och småskaliga kulturmiljön å den andra sidan den kommande stadsgatan Värmdövägen och tunnelbanan. Det är en gedigen uppgift att landa i en lämplig nivå mellan dessa aspekter som både möter upp den äldre villabebyggelsen och kyrkogården och den högre tätheten som en tunnelbanestation motiverar. Den föreslagna byggrätten som visades i samrådet för Järla station norr möter Fundamentas intentioner genom utformningen med variation och mindre enheter i form av indrag i volymen både mot Värmdövägen och mot Kyrkstigen. I det fortsatta arbetet ska volymernas omfattning, variation och uttryck bearbetas i enlighet med Fundamentas strategier. Det fortsatta arbetet inför granskningen kommer att vidareutvecklas gällande variation, färg och uppbrutenhet enligt [MSN:s](#) beslut § 272 KFKS 2016/888 11 december 2019. MSN beslutade då bland annat: ”Platsen angränsar till

kulturhistoriskt intressant bebyggelse i Birka. Andra planprojekt i Birka har en mycket tydlig inriktning mot att ny bebyggelse stilmässigt ska anpassas till befintliga kulturmiljövärden. Nämnden anser att detsamma kan gälla även detta område, åtminstone den sida som vetter norrut och som kommer uppfattas som en del av Birka. Detta kan exempelvis göras genom att ta upp stilelement och proportioner som knyter an till äldre arkitektur, och en större stilmässig variation än vad som visas i samrådshandlingarna. Inte minst gäller detta takutformning.

– Nämnden anser också att planförslaget höjdmässigt bör anpassas bättre till befintlig bebyggelse i Britteberg. Det bör exempelvis utredas om byggnadshöjder kan omfördelas så att en högre del tillåts i den östra änden av planområdet närmast Järlaledens bro, kombinerat med en utökad nedtrappning av byggnadshöjder närmast Britteberg.

– I handlingarna står att bebyggelsen delats upp i flera segment för att ge intryck av flera angränsande kvarter sett från Värmdövägen. Det är en god idé. Nämnden anser samtidigt att i så fall bör även de olika ”kvarteren” ges en varierad gestaltning så att de inte uppfattas som ett gemensamt byggnadskomplex. ”

Detta tillägg till beslutet med inriktningen att bättre värna omgivande karaktär och bebyggelsehistoria yrkades av Alliansen. Nackalistan biföll inte denna inriktning utan instämde istället i (S) yrkande, som var bifall till förslag till beslut samt med tillägget att planen skulle möjliggöra en tunnel i ett senare skede.

- *Hur kommer Nackas kulturmiljöprogram och historia att bli verklighet och tydligt adressera de människor som bor eller passerar vid den kommande nybyggda stadsdelen i Birkaområdet?*

Ambitionen är, som också är kommunicerad till byggaktören i projektet Järila station norr, att möta Birkaområdet med en lägre skala, respektavstånd och en gestaltning som möter Birkaområdets element (tex markerad takfot, kulör, fasadmaterial) men mer i detalj hur det ska göras är ett uppdrag som planenheten har nu inför nästa skede i planprocessen. I det kommande arbetet med detaljplan för Birkaområdet ska karaktärsdrag som området har idag även fortsättningsvis prägla utvecklingen. Även om inte skalan kommer att vara densamma kan vissa kulturhistoriskt viktiga byggnader och miljöer kring dessa bibehållas och utvecklas. Den nya bebyggelsens uttryck kan även den ta inspiration från kulturmiljön i Birkaområdet och dess trädgårdar.

- *Vad ansåg byggbolaget som ska bygga i Birkaområdet om de tidigare nämnda visionerna och varför verkar dessa inte ha tagits i beaktande?*

Kommunens tjänstemän har kommunicerat att hänsyn till den unika kulturmiljön och småskaligheten är ett krav. Samtidigt har grunderna i Fundamenta och inriktning för höga hus i Nacka kommun kommunicerats. Fastigheten ligger mitt emellan två olika stadsbyggnadsskalor; det storskaliga - Värmdövägen med tunnelbanestationen och det småskaliga, flerbostadshusen från förra sekelskiftet. Bebyggelsen ska både uttrycka en stadsmässighet och en skala som motiveras av tunnelbanestationen samt förhålla sig på ett respektfullt sätt till den angränsande fastigheten utpekad i kulturmiljöprogrammet som kulturhistoriskt intressant – Britteberg.

Utöver det kommer praktiska omständigheter som att Värmdövägen är en bullerkälla vilket innebär att bebyggelsen måste utformas så att lägenheter inte blir bullerstörda. Med gällande lagstiftning för buller kan det bli svårt att göra en mer uppbruten struktur som möjliggör utblickar från Värmdövägen genom bebyggelsen upp mot Birkaområdet. Förslagets volym är ett resultat av detta; ett sätt att volymmässigt dela upp byggnaden utmed Värmdövägen samtidigt som den hålls tät för att klara lagstiftningen om buller.

Cathrin Bergensträhle
Miljö- och stadsbyggnadsnämndens ordförande